

115704
6K-146
7/5764

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Siyaset Planlama Genel Müdürlüğü

- 3 Ekim 2016

Sayı : 66625779-610-2016/11232674
Konu : Yazılı Soru Önergesi/İsmail Faruk
Aksu/7/5764

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 02.06.2016 tarihli ve 39522 sayılı yazıları.

İstanbul Milletvekili Sayın İsmail Faruk Aksu'nun ilgide kayıtlı 7/5764 esas numaralı yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arz ederim.

Mevlüt ÇAVUŞOĞLU
Dışişleri Bakanı

Ek: 1

* 2 0 1 6 / 1 1 2 3 2 6 7 4 *

T.C
DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI
(66625779-610-2016/11232674 sayılı yazının ekidir)

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN İSMAİL FARUK AKSU'NUN YÖNELTTİĞİ
7/5764 SAYILI SORU ÖNERGESİNE YANIT

SORU:

Hazar Denizi'ne komőu olan ölkeler arasındaki fikir ayrılıkları yüzünden Hazar Denizi'nin statüsü hâlen netliğe kavuőturulamamıőtır. Türkiye'nin Rusya Federasyonu'na doğal gaz ithalatı açısından bağımlı olduğu ve Türkmenistan'ın dőnyanın dördüncü büyük doğal gaz rezervine sahip olduğu dikkate alındığında, Rusya'ya olan bağımlılığımızın azaltılması açısından Trans-Hazar Gaz Nakil Hattı Projesi büyük önem arz etmektedir. Bu çerçevede,

1. Türkiye'nin Hazar Denizi'nin statüsü hususundaki görüşü ve politikası nedir?
2. Hazar Denizi'nin statüsüne ilişkin kıyıdaő ölkeler arasında yürütölen müzakereler çerçevesinde, Türkiye ile soydaőımız ve kardeşimiz olan Azerbaycan, Kazakistan ve Türkmenistan arasında görüş alışveriőı yapılmakta mıdır?
3. Türkiye-Azerbaycan-Türkmenistan Üçlü Dışışleri Bakanları görüşmelerinde, Trans-Hazar Gaz Nakil Hattı Projesi hakkında bir mutabakata varılmış mıdır?
4. Sonuncusu 28 AĞustos 2015'te gerçekteőirilen Türkiye-Azerbaycan-Türkmenistan Üçlü Dışışleri Bakanları görüşmelerinin dördüncüsü neden hala yapılamamıőtır? Bir sonraki toplantının yer ve tarihi belirlenmiş midir?

YANIT:

Hazar Denizi'ne kıyıdaő beő öлке (Azerbaycan, İran, Kazakistan, Rusya ve Türkmenistan) arasında sözkonusu denizin hukuki statüsü bakımından halen çözüme kavuőturulamamıő çeőitli ihtilaflar bulunmaktadır. Sözkonusu ihtilafların temelinde esasen, Hazar Denizi'ndeki zengin petrol ve doğal gaz kaynaklarının paylaőılamaması yatmaktadır.

Sahildar devletlerin ulusal çıkarları çerçevesinde, Hazar'ın hukuki statüsüne ilişkin (deniz ya da göl olarak tanımlanması) milli tutumlarından taviz vermemesi, mevcut durumun hukuki bir sorunun ötesinde jeopolitik, enerji ve askeri boyutlarını da içeren karmaőık bir hal almasına neden olmaktadır. Nitekim, sözkonusu deniz ya da göl nitelendirmesi Hazar'ın kıyıdaő ölkeler arasında hangi uluslararası hukuk normlarına göre deniz yetki alanlarının paylaőtırılacaĐı, deniz tabanı ve su kütleindeki kaynakların kullanılabileceği hususunu belirleyecektir.

Hazar Denizi'nin statüsüne ilişkin müzakereler kıyıdaő ölkeler arasında yürütölmektedir. Bu çerçevede, 27-29 Ocak 2016 tarihlerinde Aőkabat'ta, Hazar'ın hukuki statüsü sözleşmesi çalıőma grubunun 43'ncü toplantısı düzenlenmiş ve sözkonusu toplantıya ilgili ölkelerin Dışışleri Bakan Yardımcıları katılım saĐlamıőtır.

Hazar Denizi'nin hukuki statüsünün belirlenmesi kıyıdaő ölkelere ait bir sorumluluktur. Hazar'ın statüsünün halen belirlenememiş olması, petrol arama ve üretim faaliyetlerini aksatmakta, lisans anlaşmaları imzalanmasını ve çevre sorunlarının çözümlünü geciktirmekte, sonuçta bölĐe devletlerinin ekonomik kalkınmalarını olumsuz yönde etkilemektedir. Türkiye, konuyu yakından izlemekte, bölĐenin refah ve istikrarı bakımından meselenin zamanlıca ve karőılıklı uzlaőıyla makul bir çözüme kavuőturulmasını arzu etmektedir.

Diğer taraftan, Türkiye-Azerbaycan-Türkmenistan Dışışleri Bakanları Toplantısı'nın üçüncüsü 28 AĞustos 2015 tarihinde Antalya'da gerçekteőirilmişti. Sözkonusu toplantılar düzenli olarak gerçekteőirilmekte olup, müteakip toplantı Azerbaycan'da düzenlenecektir. Tarih belirleme çalıőmaları devam etmektedir.

T.C
DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI
(66625779-610-2016/11232674 sayılı yazının ekidir)

Öte yandan ÷lkemiz, Hazar bölgesi doğal gazının ÷lkemiz üzerinden Avrupa'ya ve dünya pazarlarına nakline önem vermekte olup, bu doğrultuda ilgili taraflarla temas halinde çalışmalarını sürdürmektedir. Bulunulan aşamada, Trans Hazar Doğal Gaz Boru Hattı projesi konusunda henüz bir mutabakat sağlanmamış olmakla birlikte, projeye ilişkin görüşmeler ivme kazanmıştır. Gerek 29 Ocak 2015 tarihinde AŐkabat'ta, gerek 28 Ağustos 2015 tarihinde Antalya'da düzenlenen Türkiye-Azerbaycan-Türkmenistan Dışışleri Bakanları Toplantıları'nda, taraflar Hazar bölgesi doğal gazının ÷lkemiz üzerinden Avrupa'ya naklinin taşıdığı özel önemi vurgulamış olup, bu husus, toplantıların sonunda imzalanan Ortak Bildirilere de yansıtılmıştır. Ayrıca anılan projeye ilişkin olarak AB Komisyonu ile de bir süreç işletilmektedir. Öte yandan, Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı (TANAP) Hükümetlerarası Anlaşması Türkmen doğal gazının ÷lkemiz üzerinden taşınmasına imkân tanıyan hükümler içermektedir.